

POSTANOWIENIE

Dnia 21 września 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Lech Walentynowicz (przewodniczący)

SSN Gerard Bieniek

SSN Marian Kocon (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa M. M. i H. M.

przeciwko (...) Zakładowi Ubezpieczeń Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 września 2005 r.,

zażalenia powodów na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 3 czerwca 2005 r.,

sygn. akt I ACa (...),

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 2 maja 2005 r. odrzucił skargę kasacyjną powodów od wyroku tego Sądu z dnia 9 lutego 2005 r. Kolejnym postanowieniem z dnia 3 czerwca 2005 r. Sąd ten odrzucił wniesioną w otwartym jeszcze terminie „nową” skargę kasacyjną powodów. Stwierdził, że stosownie do art. 398¹ § 1 k.p.c. stronie przysługuje skarga kasacyjna. Oznacza to, że ocenie dopuszczalności podlegać może tylko jedna skarga kasacyjna, a więc jedynie pierwsza wniesiona przez powodów. „Nowa”, późniejsza skarga kasacyjna wniesiona w terminie jest niedopuszczalna.

W zażaleniu na to ostatnie postanowienie wniesiono o jego uchylenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozstrzygnięcie zażalenia łączy się z zagadnieniem, jakie orzeczenia sądowe korzystają w postępowaniu cywilnym z powagi rzeczy osądzonej. Problem skutków

prawomocnego orzeczenia aktualny jest bowiem również wówczas, gdy, jak w sprawie, wydano postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej, a strona procesowa w otwartym dwumiesięcznym terminie (art. 398⁵ § 1 k.p.c.) wniosła „nową” skargę.

Z powagi rzeczy osądzonej korzystają tylko te orzeczenia sądu, które zawierają rozstrzygnięcia co do istoty sprawy, a więc w procesie tylko wyroki (a w postępowaniu nieprocesowym postanowienia orzekające co do istoty sprawy). Dlatego w art. 366 k.p.c. mowa jest wyraźnie o wyroku, a w pozostałych przepisach tego rozdziału kodeksu ogólnie o orzeczeniach.

Redakcja art. 366 k.p.c. łączy się m.in. z art. 316 k.p.c., określającym, kiedy sąd wydaje wyrok. Jeżeli bowiem sąd nie wydał orzeczenia co do istoty sprawy, to nie można mówić o „powadze rzeczy osądzonej”. Oznacza to, że postanowienie, którym skarga kasacyjna została odrzucona nie korzysta z powagi rzeczy, i że nie ono stoi na przeszkodzie ponownemu wniesieniu przez tę samą stronę kolejnej skargi. Inaczej mówiąc, okoliczność, iż sąd już raz orzekł prawomocnym postanowieniem w przedmiocie odrzucenia skargi kasacyjnej nie wyklucza możliwości wniesienia „nowej” skargi.

Należy wprawdzie zgodzić się z poglądem wyrażonym przez Sąd Apelacyjny, że Sądowi Najwyższemu może być przedstawiona przez sąd drugiej instancji tylko jedna skarga kasacyjna tej samej strony procesowej, to jednak przyjąć trzeba, odmiennie niż Sąd Apelacyjny, że po prawomocnym odrzuceniu skargi kasacyjnej strona może wnieść „nową” skargę do chwili upływu dwumiesięcznego terminu do jej wniesienia (art. 398⁵ § 1 k.p.c.). Odrzucenie pierwszej skargi kasacyjnej spowoduje bowiem jej eliminację z dalszego postępowania, co pozwoli na przedstawienie Sądowi Najwyższemu tylko jednej („nowej”) skargi kasacyjnej.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy orzekł, jak w postanowieniu (art. 398¹⁶ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.).